

نوبنیاد

روزنامه سراسری
صبح ایران

کریدور شمال - جنوب در پیچ تعلل

فرصت تازه‌ای برای بازآرایی شبکه لجستیکی کشور و چرخش تجارت از جنوب به شمال در حال شکل‌گیری است؛ فرصتی که با تقویت کریدورهای ترانزیتی، توسعه بنادر شمالی، بهره‌گیری از ظرفیت بندر چابهار و گسترش همکاری با همسایگان، می‌تواند مسیرهای جدیدی برای تأمین کالاهای اساسی و کاهش ریسک‌های تجاری پیش روی اقتصاد ایران قرار دهد. این کریدور برای ایران ابزاری برای افزایش درآمدهای ترانزیتی، تقویت جایگاه ژئوپلیتیکی کشور و کاهش وابستگی تجارت منطقه به مسیرهای رقیب محسوب می‌شود.

۴

نترسید!

خیابان با مردم

نمایندگان مجلس و فعالان سیاسی در مصاحبه با نوبنیاد، با اشاره به پیام مهم رهبر انقلاب، راهکار جلوگیری از «خطا در دستگاه محاسباتی مسئولان» و غلبه بر «ترس» و «تردید» را هم‌آهنگی با مردم مبعوث شده در خیابان عنوان کردند.

۵ ۳ ۲

گزارش نوبنیاد تایید شد:

محصولات ایران خودرو دوباره گران می‌شود ۵

صفحه ۱۱

فرهنگی

مرگ ساتراپی؛
پایان یک راوی ضد ایرانی!

صفحه ۵

اقتصادی

اقتصاد در تله خطای محاسباتی

در حالی که کشور با پیام‌های مکرر درباره «جنگ ترکیبی» و ضرورت انسجام داخلی مواجه است برخی تصمیمات و تعلل‌های مدیریتی در حوزه اقتصادی، پرسش‌هایی جدی درباره کارآمدی سازوکارهای اجرایی و میزان هماهنگی در سطح کلان ایجاد کرده است.

صفحه ۱۱

سیاست خارجی

جنازه‌ای به نام NPT

بسیاری از تحلیلگران و حتی شماری از دیپلمات‌های ارشد بین‌المللی معتقدند بی‌کیفر ماندن حمله به تأسیسات هسته‌ای یک عضو NPT، مهم‌ترین ضربه به اعتبار این معاهده در طول دهه‌های گذشته بوده است.

چرا رهبر انقلاب نگران خطای محاسباتی مسئولان هستند؟

سپهر خلجی
رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیام به مناسبت ۱۴ خرداد نسبت به مراقبت از دو نکته مهم تأکید فرمودند که دقیقاً زمینه بسیاری از طمع‌ورزیهای دشمن در ۵ دهه حیات طویه انقلاب اسلامی و نقطه‌ای برای آماج از سوی بدخواهان بوده است؛ تاب‌آوری مردم و خطای محاسباتی مسئولان. و در میان این دو عنصر کلیدی از جهاتی خطای محاسباتی مسئولان مهم‌تری نماید چراکه در مواردی خطای محاسباتی مسئولان به صورت وضعی به آسیب و کاهش تاب‌آوری مردم منجر می‌شود، ضایعه‌ای که کشور در نیم قرن گذشته از این ناحیه ضربات سختی دریافت کرده است.

متن کامل در صفحه ۳

میثم نیلی فعال سیاسی در مصاحبه با نوبنیاد، برخی مصادیق اخلاخ در دستگاه محاسباتی مسئولان را تشریح کرد

"ما نمی‌توانیم" نتیجه خطا در دستگاه محاسباتی است

مسئولان کشور، ابزار اصلی او در این هر دو، کاشت بذرتردید، یاس، ترس، بدگمانی، و اختلاف است. لذا در مقام مقابله با این بدخواهی‌ها باید همگان با ایستادگی و روشن‌بینی و حفظ وحدت و انسجام و اعتماد متقابل و همصدایی نکردن با دشمن، نقشه‌ی شوم او را خنثی نمایند.»

حضرت آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی در پیام خود به مناسبت عید غدیر و سی و هفتمین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) فرمودند: «دشمن خیبت... کید خود را در جنگ ترکیبی بر دو نقطه متمرکز ساخته است: یکی تاب‌آوری مردم؛ دیگری ایجاد خطا در دستگاه محاسباتی

جعفر کاظمی

روزنامه‌نگار

نیلی با طرح این سوال که چه عواملی موجب اختلال در دستگاه محاسباتی مسئولان می‌شود، ادامه داد: بنظر بنده بهترین عاملی که موجب اختلال در نظام محاسباتی مسئولان می‌شود، ناظر به مشاوران و مرتبطین و هم‌نشینان مسئولان ما است. وجود مشاوران سست عنصر، غریب‌گرا، ترسو و ناامید از توان ملت در کنار مسئولان، آنها را به اختلال محاسباتی و در نهایت تصمیمات غلط می‌کشاند. چیزی که ما قبلا هم دیده بودیم چنانکه در زمان دولت عبرت شاهد بودیم که عناصر مدیریتی خوب ما در بعضی نهادهای مقدس در موضوع برجام دچار اختلال شده بودند و فکر می‌کردند که کاری که تیم برجانی دنبال میکرد، آن کار می‌تواند به نفع مردم تمام شود. یعنی بواسطه مصالحه با دشمن به یک گشایش اقتصادی برسیم. خب این نگاه نتیجه اختلال در محاسبات و مبانی بود. حتی برخی مسئولان مومن کشور تریکات فراوانی در موضوع برجام و بنیان خسارت محض ابراز داشتند اما بعدا معلوم شد که چنین چیزی نبود و اصلا قرار نبود و نیست که برای جامعه ایمانی، تمکین در برابر شیطان گشایشی فراهم کند.

وی افزود: در روایات مکرر آمده که با فرد ترسو مشورت نکنید. چرا برخی مسئولان ما عناصر بدنام و برجانی را در کنار خودشان بعنوان مشاور قرار می‌دهند؟ اینها قطعاً اثر خواهد گذاشت.

سیاسی هشدار می‌دادند بخصوص در دوره دولت عبرت در دهه ۹۰ رهبر شهید بارها به این مهم اشاره داشتند و به آن پرداختند. وی خاطرنشان کرد: امروز هم همین مسئله است؛ ما شاهدیم که یک فضای یاس و ناامیدی و اینکه ما نمی‌توانیم در بیان و لحن برخی مسئولان دیده می‌شو. این یاس و القای ما نمی‌توانیم یکی از خطاهای بزرگ است و کمک به دشمن محسوب می‌شود. لحن برخی مسئولان امروز به گونه‌ای است که گویی از دشمن ترس و واژه دارند. البته این تعداد مسئولان کم است اما همین تعداد قلیل نیز ممکن است تأثیرگذار باشند و در نتیجه نباید در مسئولیت‌های کلان حضور داشته باشند. نیلی در همین راستا افزود: تردید نیز از جمله ابزارهای دشمن برای ایجاد خطا در دستگاه محاسباتی مسئولان است. تردید در ادامه مبارزه، تردید در مقابله با دشمن، تردید در میانی و گزاره‌های توحیدی و قرآنی ما، تردید در وعده‌های الهی در نسبت با هزیمت دشمن و نصرت جبهه حق و نظائر آن عواملی است که دستاویز دشمن برای شکاف افکنی در صفوف مردم بعثت یافته و خونخواه رهبر شهید بکار میبرد. مشاور پیشین وزیر ارشاد در ادامه تصریح کرد: در مقابل این ابزارهای دشمن، ایستادگی مردم، بصیرت و روشن‌بینی، حفظ وحدت و انسجام، اعتماد متقابل و همصدانشدن با دشمن، عواملی است که در برابر ابزارهای دشمن باید مورد توجه ما قرار بگیرد.

میثم نیلی فعالی سیاسی در این خصوص اظهار داشت: موضوع بیانیه اخیر رهبر عزیز انقلاب اسلامی همچون بیانیه‌های قبلی ایشان حاوی محتواهای بسیار دقیق و عمیقی بود و نکات و ویژه‌ای هم درباره آینده انقلاب اسلامی و توجه به ریشه‌های انقلاب اسلامی در خود داشت. وی افزود: ما در این پیام شاهد یک مفهومی هستیم بعنوان خطای محاسباتی مسئولان. این موضوع در کنار مسئله کاهش تاب‌آوری مردم به عنوان ۲ مکر دشمن برای جبران شکست‌های آنان در میدان و خیابان مطرح شده است. شکست دشمن در میدان توسط رزمندگان جان برکف نظامی ما و حضور مومنان و مجاهدانه مردم بعثت یافته ایران در خیابان بعنوان عوامل تحقیر دشمن معرفی شدند. حالا دشمن برای اینکه این تحقیر را جبران کند، به دو چیز دارد جنگ میزند: تلاش برای کاهش تاب‌آوری مردم و دیگری ایجاد خطا و اختلال در دستگاه محاسباتی مسئولان جمهوری اسلامی. همچنانکه رهبر انقلاب تأکید داشتند، یاس، ترس و تردید و اختلاف از جمله عوامل طرح دشمن است. نیلی با بیان اینکه ما وقتی از خطای محاسباتی دشمنان صحبت می‌کنیم، باید بدانیم که این مفهوم قبلا هم در بیان رهبر شهید انقلاب نیز بوده است و سالها رهبر شهیدمان نسبت به مسئولان و نخبگان

میدان

حمله موشکی سپاه به پایگاه‌های کویت و بحرین

روز گذشته روابط عمومی سپاه پاسداران طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد: پایگاه هوایی و تأسیسات مهم باقی‌مانده در ناوگان پنجم نیروی دریایی آمریکا هدف قرار گرفتند. در این اطلاعیه آمده است: ساعت ۱:۳۰ بامداد روز شنبه ۱۶ خرداد چهار فروند نفتکش متخلف با تحریک و هدایت ارتش متجاوز آمریکا بدون هماهنگی و بدون توجه به اخطارهای مکرر نیروی دریایی سپاه، قصد خروج غیر قانونی از تنگه هرمز را داشتند که پس از اخطار، یکی از نفتکش‌ها مورد هدف واقع شده و متوقف شد، و دیگر شناورهای متخلف نیز به عقب برگشتند.

به دنبال این واقعه ساعت ۲:۳۰ بامداد، پهپادهای آمریکایی یک دکل مخابراتی در قشم و یک دکل را در سیریک مورد اصابت دو پرتابه قرار دادند. در پاسخ به تجاوز ارتش کودک‌کش آمریکا بلافاصله دو پایگاه هوایی آمریکا به نام‌های علی‌السالم کویت و تأسیسات مهم باقی‌مانده در ناوگان پنجم نیروی دریایی آمریکا در بحرین هدف آتش موشک‌های بالستیک نیروی هوافضای سپاه واقع شدند. سپاه پاسداران در پایان هشدار داد: به دشمن متجاوز و کودک‌کش اخطار می‌دهیم در صورت تکرار این شرارت‌ها به پاسخ محدود اکتفا نخواهد شد، و شما مسئول عواقب بسته‌شدن کامل تنگه هرمز به‌روی خروج نفت‌وگاز خواهید بود.

خبر کوتاه

خضریان: صدور ویزای ۱۳ کادر تیم ملی در بالاترین سطح دیپلماتیک پیگیری شود

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در نامه‌ای به وزیر امور خارجه، خواستار پیگیری فوری موضوع صدور ویزای ۱۳ نفر از اعضای کادر تیم ملی فوتبال جمهوری اسلامی ایران برای حضور در جام جهانی آمریکا و پیگیری این موضوع به صورت ویژه، فوری و در بالاترین سطوح دیپلماتیک شد. در بخشی از این نامه آمده است «احتراما، با توجه به گزارش‌های منتشر شده مبنی بر عدم صدور روادید ایالات متحده آمریکا برای ۱۳ نفر از اعضای تیم ملی فوتبال جمهوری اسلامی ایران که جهت حضور در رقابت‌های جام جهانی عازم این کشور هستند، انتظار می‌رود وزارت امور خارجه این موضوع را به صورت ویژه، فوری و در بالاترین سطوح دیپلماتیک پیگیری نماید.»

بزرگداشت شهید پاکپور در حرم امام رضا (ع) برگزار می‌شود

مراسم بزرگداشت سردار شهید محمد پاکپور (فرمانده کل سپاه پاسداران) و یاران شهیدش با حضور اقشار مختلف مردم و نیروهای مسلح روز یکشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۵ از ساعت ۸:۳۰ تا ۱۱ در حرم مطهر امام رضا (ع) برگزار می‌گردد.

رسایی: مجلس تعطیل، در تراز ملت مبعوث شده نیست

نماینده مردم تهران در تجمع مردمی میدان فجر حکمیته تهران گفت: رهبر انقلاب از مجلس خواستند تا عصاره فاضل ملتی باشند که سه ماه است در میدان است. او افزود: مجلس تعطیل، در تراز ملت مبعوث شده نیست و مجلس در این سه ماه حتی یک مورد سؤال از وزیر نداشته است. حجت الاسلام رسایی با اشاره به فعال بودن سنای آمریکا در زمان جنگ تحمیلی، اظهار داشت: در این جنگ سنای آمریکا وزیر جنگش را در مجلس مورد سؤال قرار می‌دهد، ولی مجلس ایران را تعطیل کرده‌اند!

جوکار: اولویت مجلس در اصلاح برنامه هفتم، خسارات جنگ است

رئیس کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس شورای اسلامی درباره ضرورت اصلاح قانون برنامه هفتم پیشرفت، اظهار کرد: با توجه به اینکه برنامه هفتم نقشه راه تحول اقتصادی کشور است، ضروری است در این برهه حساس، بیش از پیش مورد توجه و پیگیری قرار گیرد. وی خاطر نشان کرد: هم رهبر انقلاب در پیام به مجلس و هم رئیس مجلس و اکثریت نمایندگان بر اصلاح قانون برنامه پیشرفت متناسب با شرایط پسا جنگ تأکید دارند. وی افزود: لازم است برای پیشبرد امور، قانون برنامه هفتم با اولویت بازسازی خسارات جنگ اصلاح شود. جوکار بیان کرد: اصلاح قانون برنامه هفتم باید با هماهنگی گسترده میان دستگاه‌های اجرایی و قوه مقننه شکل گیرد تا بتواند در سریع‌ترین زمان ممکن، مشکلات ایجاد شده در این دو جنگ تحمیلی علیه کشورمان را برطرف کند.

هلاکت ۶ تروریست در هنگ مرزی زابل

روز گذشته سردار علی اکبر جاویدان اعلام کرد: تیمی از گروهک تروریستی که قصد ورود به خاک جمهوری اسلامی ایران و حمله به مقرهای مرزبانی را داشت، با مرزبانان درگیر و پس از تبادل آتش سنگین و درگیری شدید با برتری قاطع آتش رزمندگان مرزبانی، مرزبانان موفق شدند خسارات سنگینی به گروهک تروریستی وارد کنند. وی بیان کرد: ۶ نفر از اعضای مسلح گروهک تروریستی به هلاکت رسیدند و مرزبانان در پاکسازی محل درگیری، ۲ قبضه کلت کمری و مقادیر زیادی مهمات مربوطه را کشف کردند.

فتنه

توهین حامیان دولت به حاکمیت و نیروهای مسلح

محسن آرمین، نائب‌رئیس جبهه اصلاحات اخیراً طی جلسه‌ای با مجمع عمومی این جبهه، سخنانی موهن و ساختارشکنانه بیان کرد که بیش از هر چیز ادبیات افراد و رسانه‌های جریان نفاق را به اذهان متبادر می‌کند. او با توهین به نیروهای مسلح جان بر کف کشورمان و بدون آنکه نقش دولت مورد حمایت خود در وضعیت فعلی کشور را یادآور شود، مدعی شد: «نیروهای نظامی، عملاً هم صف و میدان و هم سیاست و اداره کشور را در اختیار گرفتند. آرمین در ادامه تنها گزینه جریان سازش طلب برای حل مشکلات را تکرار کرده و خواستار «حل جامع اختلافات با آمریکا و مصالحه با این کشور برای حل بنیادین مشکلات کشور» شده است. این دم‌تکانی برای آمریکا توسط آرمین در حالی است که آمریکایی‌ها به صراحت از تصمیم خود برای براندازی در ایران و تجربه کشورمان سخن گفته بودند. این چهره مدعی اصلاح‌طلبی با ادبیات مشابه منافقین از «باند‌ها و جناح‌های دین‌فوذ در حاکمیت» گفته و با جسارت به ساخت رهبر شهید انقلاب، سیاست نه جنگ و نه مذاکره را برای کشور پرهزینه خواند.

نایب رئیس جبهه اصلاحات ایران همچنین در ادامه پروژه اخیر اصلاح‌طلبان در هجمه به رئیس صداوسیما مدعی شد: «می‌توان با ابتکارانی جامعه را به تغییر روند امیدوار کرد، یکی از این ابتکارات تغییر مدیریت صدا و سیما است.» این اظهار نظر واکنش‌هایی را در شبکه‌های اجتماعی برانگیخت و از جمله برخی مدعی شدند شاید تغییر در رئیس دولت مورد حمایت اصلاح‌طلبان بتواند امید بیشتری را به جامعه تزریق کند.

نکته قابل توجه در این میان، باز نشر سخنان آرمین علیه مدیریت صداوسیما در رسانه رئیس امور اطلاع‌رسانی دولت بود که ادعاهای این جریان درباره وفاق و وحدت در شرایط خطر کشور تناسبی ندارد.

مجید دوستعلی، نماینده مردم کرمان در مصاحبه با نوبت‌یاد،

پیرامون پیام اخیر رهبر انقلاب و موضوع اخلاف در دستگاه

محاسباتی مسئولان نکاتی بیان کرد

اگر مذاکره نکنیم، چه کنیم؟ نتیجه تردید است

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیام اخیرشان به مناسبت عید غدیر و سالگرد ارتحال امام خمینی (ره) نسبت به اهداف دشمن در جنگ ترکیبی اشاره کردند و تصریح داشتند که تاب‌آوری مردم و ایجاد خطا در دستگاه محاسباتی مسئولان کشور دو نقطه کانونی مهم دشمن در ادامه جنگ است. در همین راستا درباره خطای محاسباتی، تأثیر عناصر ترس و تردید بر عملکرد و دستگاه فکری مسئولان و همچنین مصادیق این موضوع با مجید دوستعلی نماینده مردم کرمان در مجلس شورای اسلامی گفتگو کردیم.

امیر حسین درکی
روزنامه‌نگار

ارزیابی شما از «خطای محاسباتی» که رهبر انقلاب در پیام اخیرشان بدان اشاره کردند چیست؟

بنده یادام هست رهبر شهید انقلاب در تعبیری که به مضمون عرض می‌کنم فرمودند: نفوذ یعنی اینکه بعضی‌ها می‌آیند و در کنار مسئولین قرار می‌گیرند و در تصمیم‌گیری‌های مسئولین نقش ایفا می‌کنند، و آن‌ها در جایی که باید تصمیم بگیرند، نمی‌گیرند و یا در جایی که باید تصمیم نگیرند، می‌گیرند. بنابراین وقتی تعبیر اخلاف در دستگاه محاسباتی مسئولین مطرح می‌شود، یعنی اینکه مسئولی که باید تصمیم بگیرد به موقع تصمیم بگیرد و بعد از تصمیم به موقع اقدام کند. در همین راستا هدف دشمن این است که در این فرآیند با ابزارهایی نظیر ایجاد ترس، تردید، یاس و اختلاف، در دستگاه محاسباتی مسئولین اختلال ایجاد کند. به تعبیری دیگر دشمن در ابتدا در مسئول ما این ترس را ایجاد می‌کند، «که چگونه می‌توانیم با یک دشمنی با این قدرت مواجه داشته باشیم؟» و بعد از آن در دل مسئولان ایجاد یاس می‌کند تا تعبیری نظیر «بالاخره تا کی باید بچنگیم؟»، «بودجه نداریم، امکانات نداریم، نفت فروش نمی‌رود» بر او غلبه کنند و نهایتاً یاس و ناامیدی بر یک مسئول چیره می‌شود و وقتی او مایوس شد در تصمیم‌گیری واثر می‌گذارد. لذا این شیوه‌ها را دشمن به کار می‌گیرد.

بنابراین وقتی می‌گوییم اخلاف در دستگاه محاسباتی مسئولین، یعنی مسئولی که می‌خواهد تصمیمی بگیرد، پیش از تصمیم‌گیری محاسبه می‌کند. تصمیمات معمولاً پس از محاسبه به انجام می‌رسند. حال اگر دشمن با ایجاد ترس، تردید، ناامیدی، بدگمانی و اختلاف در این محاسبه اخلاف ایجاد کند، قطعاً آن مسئول نمی‌تواند

تصمیم درستی بگیرد. به نظر بنده رهبر معظم انقلاب هشدار دادند که باید مواظبت

کنیم تا دشمن با این ابزارها در ملاک‌های تصمیم‌گیری ما دخیل نباشد و محاسبات ما را تغییر ندهد. و در این سیستم محاسباتی که مسئول باید بر اساس آن تصمیم بگیرد، تردید و یاس و ناامیدی و بدگمانی و اختلاف نباید نفوذ پیدا کند تا منجر به تصمیم اشتباه نشود.

به نظر شما ترس و تردید چه تأثیری بر خطای محاسباتی مسئولان دارد؟

وقتی که کسی ترسید، نمی‌تواند تصمیم درستی بگیرد. رهبر شهید انقلاب فرموده بودند: «دشمن دنبال ترساندن شماست و اگر شما بترسید بر شما غلبه می‌کند.» زمانی که ما از یک قدرتی مثل آمریکا ترسیدیم، نمی‌توانیم در برابر او مقابله کنیم. وقتی امام را حل، رهبر شهید، رهبر انقلاب و جامعه ما نمی‌ترسد، دشمن نمی‌تواند کاری را پیش ببرد. یکی از دلایلی که آمریکایی‌ها و رژیم صهیونیستی در جنگ نظامی موفق نشدند، به خاطر ترسیدن مردم ما بود، مردم نترسیدند. در زمان جنگ شاهد بودیم که مردم بارها در خیابان‌ها و در شهرهای مختلف حضور داشتند و با وجود اینکه هواپیماهای دشمن متجاوز بالای سر مردم حرکت می‌کرد، نمی‌ترسیدند. در روز قدس امسال، در حالی که دشمن در تهران موشک شلیک کرد، مردم ما در خیابان‌ها ایستادند و نترسیدند. مسئول ما هم اگر در دستگاه محاسباتی اش ترس رخنه کند، قطعاً نمی‌تواند یک شخص مناسبی برای مقابله با دشمن باشد و باید مانند مردم خیابان در برابر دشمن ترس و تردید نداشته باشد. اگر ترس و یاس و ناامیدی در یک مسئولی جلوه کند، قطعاً او به خاطر خطای محاسباتی، تصمیم درستی نخواهد گرفت. این موضوع باعث می‌شود جامعه دچار مشکلات و اضطراب و نگرانی‌های جدی شود.

لذا مسئله ترس و یاس در پیام رهبر انقلاب، یک اهمیت ویژه و قابل توجهی دارد.

به نظر شما در شرایط کنونی، بارزترین مصادیق خطاهای محاسباتی مسئولان چیست که حضرت آقا به این نکته هشدار داده‌اند؟

احساس بنده این است که به نوعی برخی شاید دچار تردید، نگرانی، ترس و یأس شده باشند. به تعبیری دیگر ممکن است با توجه به مسائل مربوط به بودجه، فروش نفت، محاصره اقتصادی، تاب‌آوری مردم که تا چه زمانی می‌توانند در صحنه باشند، تردیدهایی در میان مسئولان به وجود آمده باشد که آیا امکان دارد تا آخر توانیم دوام بیاوریم؟ یا برخی صحبت‌هایی بیان کردند که «اگر مذاکره نکنیم، چه کنیم؟» یعنی احساس می‌کردند ما شاید توان مقابله با دشمن را نداریم.

به نظر بنده حضرت آقا این بحث را از دو جنبه مطرح کردند. اولین جنبه، بحث پیشگیری بود. یعنی حضرت آقا ناظر به مسئله پیشگیری از این اخلاف در دستگاه محاسباتی این هشدار و اخطار را دادند. همچنین شاید در وضعیت فعلی بتوان مصادیق کامل و جامعی پیدا کرد، هر چند می‌شود جزئیاتی یافت. ولی به نظر من اولین بحث این است که حضرت آقا این هشدار را برای پیشگیری و مواظبت دادند که مبادا دچار چنین خطایی شویم. و اگر هم بعضی دچار خطا هستند، خودشان اصلاح کنند. لذا به نظر من این هشدار از طرف حضرت آقا در وهله اول به این معناست که مسئولان مواظب باشند در تصمیم‌گیری‌های خود دچار خطای محاسباتی نشوند و بعد هم اگر گوشه و کنار کسی مشکل دارد، نظر خود را اصلاح کند و به قدرت خدا توجه کند؛ همان خدایی که در وهله اول یاری‌گر اصلی مؤمنان است.

یادداشت

چرا رهبر انقلاب نگران خطای محاسباتی مسئولان هستند؟

سپهر خلجی
رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیام به مناسبت ۱۴ خرداد نسبت به مراقبت از دو نکته مهم تأکید فرمودند که دقیقاً زمینه بسیاری از طمع‌ورزیهای دشمن در ۵ دهه حیات طویه انقلاب اسلامی و نقطه‌ای برای آماج از سوی بدخواهان بوده است: تاب‌آوری مردم و خطای محاسباتی مسئولان. و در میان این دو عنصر کلیدی از جهاتی خطای محاسباتی مسئولان مهم‌تر می‌نماید چرا که در مواردی خطای محاسباتی مسئولان به صورت وضعی به آسیب و کاهش تاب‌آوری مردم منجر می‌شود، ضایعاتی که کشور در نیم قرن گذشته از این ناحیه ضربات سختی دریافت کرده است. در اینجا منظور از خطای محاسباتی فراتر از یک اشتباه تاکتیکی است و عموماً ناشی از عارضه شناختی و معرفتی است که دستگاه سنجش و واقع‌بینی مسئولان را دچار اختلال می‌کند.

مرور آنچه در این نیم قرن بر انقلاب اسلامی گذشت همراه با مثالهای متعددی است از تجربیات گرانبها و البته بعضاً پرخسارت که بعضاً ریشه در خطای محاسباتی مسئولان وقت داشته است. در دهه ۷۰ فاصله گرفتن تدریجی از دوران دفاع مقدس و ورود کشور به دوره‌ای از سیاستهای لیبرالی که همراه با شکل‌گیری طبقه‌ای از مدیران تکنوکرات و جامعه‌ای رفاه‌زده شد دقیقاً ناشی از خطای محاسباتی برخی مدیران ارشد اجرایی وقت بود که کشور را برای سالها درگیر زیانهای ناشی از این تغییر یافت فرهنگی و مدیریتی کشور کردند. فاصله گرفتن مدیران جمهوری اسلامی از روحیات انقلابی و جهادی دهه ۶۰ و بروز آثار زردگی، تجمل‌گرایی و شکافهای طبقاتی از آثار دردناک این خطای محاسباتی بود. در سنوات بعد شکسته شدن حریم‌های فرهنگی و روند استحاله جامعه ایرانی از باورها و داشته‌های فرهنگی با شعارهای فریبنده، گفتگوی بی‌مبنای تمدنها و باز کردن درهای فرهنگی بر روی فشار فرهنگی غرب طلیعه شبیخون فرهنگی به داشته‌های انقلاب اسلامی شد که تماماً در اثر خطای محاسباتی مسئولان شکل گرفت. در ادامه این خطاهای پرخسارت محاسباتی، ایران عزیز شاهد دوره‌ای بود که مسئولان این کشور به این باور رسیدند که تنها راه نجات کشور از زیانهایی که در اثر بی‌عملی و ناتوانی بخشی از متولیان بروز کرده پناه بردن به میز مذاکره با آمریکاست. در لوای این خطای محاسباتی، کشور شاهد شکل‌گیری پرخسارت‌ترین دستاورد سیاست خارجی جریان سازش در قالب برجام و امیدواری بی‌حاصل جامعه به حل مشکلات اقتصادی و مدیریتی از طریق نزدیکی به آمریکا بود آنچه در نهایت به خسارت محض و تبدیل شدن دولت وقت به مایه عبرت تاریخ انقلاب اسلامی انجامید. جریان‌سازیهایی سیاسی، دوقطبی‌سازیهایی اجتماعی و دوگانه‌سازیهایی حاکمیتی تماماً محصول این دوره سیاه از تاریخ انقلاب اسلامی بود که ریشه در خطای محاسباتی مسئولان داشت و باعث فرسایش اجتماعی و تحلیل توان نظام شد. البته خطای محاسباتی مسئولان به همینجا ختم نشد و آن همه خسارت به جا مانده از خطاهای محاسباتی گذشته زمینه‌ای برای عبرت آینده نشد. روند تخریب یکی از کارآمدترین و پرتلاش‌ترین دولت‌های انقلاب اسلامی که رهبر شهید انقلاب امید بسیاری برای حل مشکلات کشور به آن بسته بودند دقیقاً محصول خطای محاسباتی بخشی از کارگزاران عجول و نابردبار بود که به رغم تذکرات پیوسته رهبر شهید انقلاب بر ضرورت حمایت و همراهی با دولت تصور می‌کردند که در فرای فروپاشی دولت آیت‌الله رئیسی آنان بر مصاد امرور خواهند نشست، یکی از بزرگترین خطاهای محاسباتی که تا همین الان کشور درگیر آسیبهای جبران‌ناپذیر آن شده است. خطای محاسباتی بخشهایی از نظام تصمیم‌سازی کشور در عدم تشخیص شرایط لازم برای مدیریت کلان و راهبردی کشور از دیگر خسارتهایی است که مردم این روزها تاوان آن را با جان و مال خود می‌دهند. مرور این حجم از خطای محاسباتی در کارگزاران کشور که در این و جیزه صرفاً به پاره‌ای از آنها اشاره شد شواهدی از دغدغه‌های پیوسته امام شهید و نگرانی‌های حال حاضر رهبر معظم انقلاب اسلامی است که بیش از گذشته باعث نگرانی و تذکر شده است، نگرانی‌هایی که کاملاً واقعی و ناشی از تجارب گذشته است.

عدد خبر

۲۱

درصد

قیمت بلیت اتوبوس و قطار ۲۱ درصد افزایش یافت. کانون انجمن‌های صنفی کار فرمایی حمل‌ونقل مسافر کشور اعلام کرد: نرخ جابه‌جایی مسافر در کلیه مسیرها و با انواع ناوگان حمل‌ونقل مسافری شامل اتوبوس، مینیبس، مینی‌بوس، ون و سواری کرایه، از دیروز (۱۶ خرداد) ۲۱ درصد افزایش یافت. گفتنی است اسفند ۱۴۰۴ نیز نرخ بلیت اتوبوس ۲۵ درصد افزایش یافته بود. همچنین ابوالقاسم سعیدی، دبیر انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی مسافری، گفت: «با موافقت شورای عالی ترابری، از امروز یکشنبه، ۱۷ خرداد (۱۴۰۵) نرخ بلیت قطار در همه مسیرهای ریلی ۲۱ درصد افزایش خواهد یافت. این افزایش نرخ با توجه به افزایش هزینه‌ها در ماه‌های گذشته، افزایش نرخ برابری ارز و سایر عوامل، اتفاق افتاده است.

عدد خبر

۳

سال

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فاو) اعلام کرد که قیمت جهانی مواد غذایی در ماه مه ۲۰۲۶ نسبت به سطح بازبینی‌شده در آوریل کاهش یافت، اما همچنان نزدیک به بالاترین حد خود در سه سال گذشته باقی ماند. شاخص قیمت مواد غذایی فاو که تغییرات در سبیدی از کالاهای غذایی معامله‌شده در سطح جهان را اندازه‌گیری می‌کند، در ماه مه به طور متوسط ۱۳۰.۸ واحد بود که در مقایسه با سطح ۱۳۱ بازبینی‌شده برای آوریل، ۰.۲ درصد کمتر بود، اما نسبت به ماه مه سال گذشته ۲.۹ درصد افزایش داشت. قیمت غلات در این ماه بیش از ۲.۶ درصد افزایش یافت و قیمت گندم برای چهارمین ماه متوالی رشد کرد. در مقابل، قیمت روغن نباتی ۴.۶ درصد کاهش یافت.

عدد خبر

۲۶,۵

درصد

سازمان راه‌داری و حمل‌ونقل جاده‌ای اعلام کرد: براساس مصوبه شورای عالی هماهنگی ترابری کشور، نرخ شاخص تن-کیلومتر (هزینه حمل کالا در جاده‌های ایران) از ۱۵۱ خرداد به ۱۶ هزار و ۶۸۰ ریال رسید. این رقم نسبت به نرخ قبلی، یعنی ۱۳ هزار و ۱۹۰ ریال، رشد ۲۶.۵ درصدی را نشان می‌دهد. براین اساس، تمامی شرکت‌های فعال در حوزه حمل‌ونقل کالا موظف‌اند مبنای محاسبه نرخ حمل توسط ناوگان عمومی را براساس شاخص جدید تنظیم کنند. این مصوبه در تمام محورهای مواصلاتی کشور لازم‌الاجرا خواهد بود. مسئولان سازمان راه‌داری هدف از این افزایش را ایجاد تعادل در هزینه‌های حمل، پشتیبانی از فعالیت ناوگان باری و ساماندهی بهتر فرایند جابه‌جایی کالا اعلام کرده‌اند.

عدد خبر

۱۰۳

میلیارد دلار

براساس داده‌های «پورتال هزینه‌های جنگ آمریکا علیه ایران» که ادعا می‌کند اطلاعات خود را از طریق کنگره و کاخ سفید دریافت می‌کند، هزینه‌های تجاوز نظامی آمریکا علیه ایران با گذشت حدود ۹۸ روز به ۱۰۳ میلیارد و ۳۷۶ میلیون دلار رسیده است. به عبارت ساده‌تر، ارتش آمریکا در هر ساعت حدود ۴۲ میلیون دلار و در هر روز حدود یک میلیارد دلار صرف هزینه نظامی جنگ علیه ایران کرده است. این افزایش هزینه‌های نظامی آمریکا در حالی است که حدود ۶۰ روز است آتش میان ایران و آمریکا متوقف شده و ۵۵ روز از ادعای آغاز محاصره دریایی آمریکا علیه ایران می‌گذرد. آمارها نشان می‌دهد آتش بس و محاصره دریایی برای آمریکا هزینه گزافی داشته است.

توبیناد گزارش می‌دهد:

کریدور شمال – جنوب در پیچ تعلل

فرصت تازه‌ای برای بازآرایی شبکه لجستیکی کشور و چرخش تجارت از جنوب به شمال در حال شکل‌گیری است؛ فرصتی که با تقویت کریدورهای ترانزیتی، توسعه بنادر شمالی، بهره‌گیری از ظرفیت بندر چابهار و گسترش همکاری با همسایگان، می‌تواند مسیرهای جدیدی برای تأمین کالاهای اساسی و کاهش ریسک‌های تجاری پیش روی اقتصاد ایران قرار دهد. با این حال در سال‌های اخیر، تحولات ژئوپلیتیکی جهان بار دیگر اهمیت موقعیت جغرافیایی ایران را برجسته کرده است. از تغییر مسیرهای تجارت جهانی پس از جنگ اوکراین گرفته تا افزایش نااطمینانی در برخی آبراه‌های بین‌المللی، همه و همه موجب شده‌اند نگاه‌ها بیش از گذشته به کریدور بین‌المللی شمال – جنوب معطوف شود؛ کریدوری ۲۲۰۰ کیلومتری که هند را از طریق ایران به روسیه و شمال اروپا متصل می‌کند و می‌تواند به یکی از مهم‌ترین مسیرهای ترانزیتی جهان تبدیل شود.

حمید کمار
روزنامه‌نگار

فراهم می‌کند، پس از حدود ۲۰ سال هنوز به بهره‌برداری نرسیده است. نتیجه این وضعیت آن است که بسیاری از ظرفیت‌های ایجاد شده روی کاغذ باقی مانده و زنجیره حمل‌ونقل ترکیبی مورد نیاز کریدور هنوز کامل نشده است.

۳۰ میلیون تن ظرفیت؛ اما بدون بهره‌برداری

مسئولان استانی و فعالان حوزه حمل‌ونقل بارها از ظرفیت بالای بنادر شمالی سخن گفته‌اند. بنادر امیرآباد، انزلی، کاسپین و آستارا در مجموع توانایی جابه‌جایی حدود ۳۰ میلیون تن کالا در سال را دارند؛ ظرفیتی که تقریباً معادل حجم واردات کالاهای اساسی کشور در یک سال است. بندر امیرآباد به تنهایی دارای ۱۵ پست اسکله، اتصال مستقیم به راه‌آهن سراسری، سیلوهای بزرگ غلات و ظرفیت سالانه حدود ۱۰ میلیون تن است. چنین ویژگی‌هایی این بندر را به یکی از مهم‌ترین پایانه‌های لجستیکی دریای خزر تبدیل کرده است. با این حال، نبود برخی زیرساخت‌های کلیدی موجب شده بهره‌برداری از این ظرفیت به‌طور کامل انجام نشود. کارشناسان معتقدند تکمیل اسکله رو-رو می‌تواند زمان ترانزیت کالا در مسیر شمال – جنوب را تا ۵۰ درصد کاهش دهد و جذابیت این مسیر را برای صاحبان کالا به‌طور محسوسی افزایش دهد. در شرایطی که تجارت جهانی به سمت مسیرهای سریع تر و کم‌هزینه‌تر حرکت می‌کند، هر سال تأخیر در تکمیل این پروژه‌ها به معنای از دست رفتن بخشی از بازار ترانزیت منطقه است؛ بازاری که رقبا برای تصاحب آن برنامه‌ریزی دقیقی انجام داده‌اند.

رقبا منتظر ایران نمانده‌اند

در حالی که بسیاری از پروژه‌های کریدور شمال – جنوب هنوز در مرحله وعده و مذاکره قرار دارند، مسیرهای رقیب با سرعت در حال توسعه هستند. مهم‌ترین رقیب ایران، کریدور میانی است؛ مسیری که از چین، آسیای مرکزی، دریای خزر، قفقاز و ترکیه عبور می‌کند. در ماه‌های اخیر، ترکیه و قزاقستان همکاری‌های خود را برای توسعه

این کریدور برای ایران، صرفاً یک مسیر حمل‌ونقل نیست؛ بلکه ابزاری برای افزایش درآمدهای ترانزیتی، تقویت جایگاه ژئوپلیتیکی کشور، توسعه بنادر و خطوط ریلی و کاهش وابستگی تجارت منطقه به مسیرهای رقیب محسوب می‌شود. برآوردها نشان می‌دهد این مسیر می‌تواند زمان حمل کالا میان جنوب آسیا و روسیه را تقریباً نصف کند و هزینه حمل‌ونقل را تا ۳۰ درصد کاهش دهد. اما با وجود این مزایا، پروژه‌های کلیدی این کریدور همچنان با تأخیرهای طولانی روبه‌رو هستند؛ تأخیرهایی که باعث شده ایران نتواند از فرصت طلایی ایجادشده در تجارت اوراسیا به اندازه ظرفیت واقعی خود بهره‌برد. یکی از مهم‌ترین مشکلات کریدور شمال – جنوب، وجود گلوگاه‌های زیرساختی است که سال‌هاست تکمیل نشده‌اند. مهم‌ترین آن‌ها راه‌آهن رشت – آستارا است؛ مسیری ۱۶۲ کیلومتری که قرار است شبکه ریلی ایران را به جمهوری آذربایجان و سپس روسیه متصل کند. اگرچه طی ماه‌های اخیر خبرهایی از پایان تملک اراضی و مذاکرات فشرده تهران و مسکو برای آغاز عملیات اجرایی منتشر شده است، اما واقعیت این است که این پروژه بیش از دو دهه در فهرست طرح‌های نیمه‌تمام کشور قرار داشته است. حتی در بهترین سناریو نیز ساخت این مسیر چند سال دیگر زمان خواهد برد. در کنار آن، بنادر شمالی کشور نیز با مشکلات مشابهی مواجه‌اند. بندر امیرآباد، به عنوان بزرگ‌ترین بندر جنوب دریای خزر، از اتصال به شبکه ریلی برخوردار است و ظرفیت قابل توجهی برای جابه‌جایی کالا دارد؛ اما پروژه راهبردی اسکله «رو-رو» که امکان انتقال مستقیم واگن‌ها و کامیون‌های حامل بار را

۳۰ میلیون تن ظرفیت معطل تصمیم

بنادر شمالی ایران با ظرفیت سالانه ۳۰ میلیون تن کالا می‌توانند نقش مهمی در کریدور بین‌المللی شمال – جنوب ایفا کنند، اما نبود زیرساخت‌های کلیدی مانع بهره‌برداری کامل از این ظرفیت شده است. در شرایطی که فشار بر بنادر جنوبی به دلیل محاصره دریایی افزایش یافته، فعال نشدن این مسیرها خطر وابستگی به مسیرهای جایگزین و از دست رفتن فرصت راهبردی ایران در تجارت اوراسیا را به همراه دارد.

تالار شیشه‌ای

ادامه سبزیپوشی بورس در سومین هفته

بازار سهام سومین هفته پس از بازگشایی را نیز سبزیپوش آغاز کرد. پس از بازگشایی بازار سهام از ۲۹ اردیبهشت، تقاضا در گروه‌های مختلف بورسی همچنان بیشتر از عرضه‌هاست و بازدهی مثبت بورس ادامه دارد. معاملات روز گذشته بازار سهام با ۶۲ درصد نماد مثبت و ۳۸ درصد نماد منفی و ۱۹ هزار میلیارد تومان صف خرید در برابر حدود ۵۰۰ میلیارد تومان درخواست فروش آغاز شد. با این حال شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات دیروز (شنبه، ۱۶ خرداد ۱۴۰۵) با ۳۲ هزار و ۸۶۴ واحد (۰.۸ درصد) رشد در ارتفاع ۴ میلیون و ۳۹۱ هزار و ۸۶۴ واحد ایستاد. شاخص هم‌وزن نیز با رشد ۰.۹۵ درصدی (۱۱ هزار و ۷۶ واحد) در محدوده یک میلیون و ۱۷۳ هزار و ۳۷۵ واحد قرار گرفت. شاخص کل فرابورس ایران نیز با ۰.۴ درصد (۱۴۴ واحد) افزایش به ۳۳ هزار و ۴۷۰ واحد رسید. بیش از ۷۵ درصد نمادها در محدوده مثبت قرار گرفتند و حدود ۲ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان پول حقیقی‌ها وارد چرخه سهام و صندوق‌های سهامی شد. بر اساس داده‌های آماری سازمان بورس، مجموع ارزش معاملات سهام، حق تقدم، صندوق‌های سهامی و پایانی (TAL) به ۲۰ هزار و ۳۱۴ میلیارد تومان رسید. همچنین مجموع ارزش معاملات بورس تهران و فرابورس به محدوده ۲۰۷ همت رسید و ارزش کل بازارهای سهام ایران، شامل بورس، بازار پایه و فرابورس نیز در محدوده ۱۵ هزار و ۲۶۰ همت قرار گرفت.

معامله‌گران دیروز بیش از ۵۲.۶ میلیارد سهم و اوراق مالی را در قالب ۶۹۰ هزار نوبت معامله و به ارزش ۲۱ هزار و ۷۹۰ میلیارد تومان در بورس تهران دادوستد کردند. معامله‌گران در فرابورس نیز بیش از ۱۵.۵ میلیارد سهم و اوراق مالی را در قالب ۲۸۵ هزار نوبت معامله و به ارزش ۱۸۹ هزار میلیارد تومان دادوستد کردند. در جریان معاملات نخستین روز هفته، ۶۱.۴۴ درصد فروشندگان را حقیقی‌ها و ۳۸.۵ درصد را حقوقی‌ها تشکیل دادند. با این حال در قبال پایانی معاملات بازار سهام، ۷۶ درصد نمادها سبزیپوش ماندند و ۱۸ هزار میلیارد تومان صف خرید پابرجا ماند.

گزارش سازمان بورس و اوراق بهادار نشان می‌دهد سهم حقیقی‌ها، حقوقی‌ها و صندوق تثبیت و توسعه بازار به ترتیب ۹۶۲ هزار و ۴۸۷ میلیارد ریال (۶۲.۲ درصد)، ۲۰۵ هزار و ۳۰۶ میلیارد ریال (۱۳.۲ درصد) و ۱۳۲ هزار و ۸۹۸ میلیارد ریال (۸.۶ درصد) بوده است. در هفته سوم خرداد، تعداد سهام‌داران فعال در بازار، اعم از حقیقی و حقوقی، ۵۱۸ هزار و ۳۳۶ نفر بود که به تفکیک ۵۱۶ هزار و ۴۱۰ نفر شامل سهام‌داران حقیقی و یک هزار و ۹۲۶ نفر مربوط به حقوقی‌ها می‌شود.

نوبنیاد بررسی کرد؛

اقتصاد در تله خطای محاسباتی

در حالی که کشور از یک تقابل نظامی سنگین و چندلایه با دشمنان خارجی عبور کرده و با پیام‌های مکرر درباره «جنگ ترکیبی» و ضرورت انسجام داخلی مواجه است، برخی تصمیمات

و تعلق‌های مدیریتی در حوزه اقتصادی و دیپلماسی مالی، پرسش‌هایی جدی درباره کارآمدی سازوکارهای اجرایی و میزان هماهنگی در سطح کلان ایجاد کرده است.

مسلم خلخال

روزنامه نگار

یکی از مهم‌ترین مصادیق خطای محاسباتی، نادیده گرفتن وضعیت معیشتی مردم است. افزایش هزینه‌های زندگی بدون ترمیم درآمد، تصمیمات ناگهانی ارزی یا اجرای ناقص سیاست‌های حمایتی، همگی می‌توانند تاب‌آوری اقتصادی و اجتماعی را تضعیف کنند. دشمن نیز دقیقاً بر همین نقطه تمرکز می‌کند؛ یعنی تبدیل مشکلات اقتصادی به نارضایتی اجتماعی. اقتصاد نیازمند اعتماد، ثبات و پیش‌بینی‌پذیری است. اگر فعال اقتصادی احساس کند که تصمیمات ناگهانی، بخشنامه‌های متناقض و تغییرات مکرر مقررات وجود دارد، سرمایه خود را وارد تولید نمی‌کند. نتیجه چنین وضعیتی فرار سرمایه، کاهش تولید و تشدید رکود خواهد بود. در واقع، یکی از مهم‌ترین میدان‌های جنگ ترکیبی امروز «اعتماد اقتصادی» است و هرگونه خطا در این حوزه می‌تواند به تشدید بحران‌ها منجر شود. همچنین گاهی دستگاه تصمیم‌گیری در تشخیص اولویت‌ها دچار اشتباه می‌شود. در شرایط تورمی، اولویت نخست باید مهار تورم، حفظ ارزش پول ملی و حمایت از معیشت اقشار متوسط و ضعیف باشد. اما اگر منابع کشور صرف پروژه‌های کم‌اثر، سیاست‌های تبلیغاتی یا تصمیمات کوتاه‌مدت شود، اقتصاد از مسیر اصلاح دور خواهد شد. نکته مهم دیگر، ضرورت پرهیز از خوش‌بینی یا بدبینی افراطی است. خطای محاسباتی فقط به معنای ترس یا انفعال نیست؛ گاهی بزرگ‌ترین خطا نادیده گرفتن واقعیت‌ها و ارائه تصویری غیرواقعی از اقتصاد است.

یک میلیارد دلار پشت یک نامه

هدف اصلی تحریم‌ها علیه ایران وارد کردن فشار به اقتصاد کشور و اثرگذاری بر معیشت مردم است تا از این طریق نارضایتی اجتماعی افزایش یابد. آمریکا تلاش می‌کند با محدود کردن فروش نفت، ایجاد اختلال در مبادلات بانکی و کاهش دسترسی ایران به منابع مالی، اقتصاد کشور را با تورم، کاهش ارزش پول ملی، رکود و افزایش هزینه‌های زندگی مواجه کند. با این حال، برخی رخدادهای اخیر در حوزه اقتصادی، به‌ویژه موضوع آزادسازی منابع ارزی بلوکه‌شده، نشانه‌هایی از ناهماهنگی یا گنبدی در تصمیم‌گیری را برجسته کرده است. در شرایطی که آزادسازی این منابع به عنوان یکی از پیش‌شرط‌های مهم در تعاملات اقتصادی و مذاکرات مطرح بوده، سفر یک هیئت بلندپایه اقتصادی و سیاسی شامل محمدباقر قالیباف، عباس عراقچی و عبدالناصر همتی به قطر برای

خبر کوتاه اقتصادی

گزارش نوبنیاد تایید شد؛ محصولات ایران خودرو دوباره گران می‌شود

چهارشنبه هفته گذشته بود که روزنامه «نوبنیاد» گزارشی درباره افزایش قیمت خودرو منتشر کرد و از درخواست ایران خودرو به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان برای افزایش قیمت محصولاتش خبر داد. در واقع، خودروسازان با توجه به افزایش شدید قیمت خودرو در بازار، به دنبال افزایش قیمت کارخانه‌ای هستند. طبق گزارش «نوبنیاد»، ایران خودرو با مدیریت خصوصی، برای چندمین بار در ماه‌های اخیر به دنبال گران کردن محصولات خود است. پس از انتشار این گزارش، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان دیروز اعلام کرد: درخواست افزایش قیمت این شرکت همچنان در دست بررسی است. در این باره، یکی از مسئولان روابط عمومی سازمان حمایت به خبرنگاری فارس گفت: «قیمت‌هایی که به عنوان نرخ جدید محصولات ایران خودرو منتشر شده، صرفاً گمانه‌زنی بوده و با عنوان قیمت تأیید نشده مطرح شده است و قیمت‌های جدید هنوز مصوب نشده است.» سازمان حمایت گزارش «نوبنیاد» و درخواست ایران خودرو برای افزایش قیمت را تأیید کرد. با این حال شنیده‌های نوبنیاد حاکی از این است که احتمالاً این افزایش قیمت در پایان هفته جاری اعلام خواهد شد. گفتنی است ایران خودرو سال گذشته سه بار قیمت محصولات خود را افزایش داد و آخرین بار در بهمن پارسال، قیمت‌های جدید محصولاتش را اعلام کرد.

فروش خودروهای پرتقاضا بدون قرعه‌کشی ممنوع شد

شورای رقابت آخرین اصلاحات دستورالعمل تنظیم بازار خودروی سواری را در قالب مصوبه شماره ۸۴۶ منتشر کرد. این مصوبه که ناظر بر نحوه عرضه و قیمت‌گذاری خودروهای سواری تولیدی و مونتاژی است، برخی ضوابط مربوط به عرضه خودرو در بازار را به‌روزرسانی کرده است. براساس متن مصوبه، شورای رقابت همچنان بازار خودروهای سواری تولیدی و مونتاژی را انحصاری تشخیص داده و این خودروها را مشمول دستورالعمل تنظیم بازار خودرو دانسته است. در عین حال، خودروهای سواری برقی و همچنین خودروهای وارداتی از شمول این دستورالعمل خارج شده‌اند. مطابق ماده ۳ دستورالعمل، قیمت خودروهای مشمول براساس ضوابط قیمت‌گذاری هیئت تعیین و تثبیت قیمت‌ها توسط خودروسازان محاسبه و برای بررسی به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ارائه می‌شود. سازمان حمایت موظف است حداکثر ظرف یک ماه نسبت به قیمت‌های پیشنهادی اعلام نظر کند. در صورت عدم اعلام نظر در این بازه زمانی، قیمت‌های ارائه‌شده از سوی عرضه‌کنندگان تأیید شده تلقی خواهد شد. همچنین شاخصی با عنوان «رقابت‌پذیری» برای خودروهای مشمول در نظر گرفته شده که بر مبنای مقایسه با خودروهای خارجی مشابه محاسبه می‌شود. براساس مصوبه، خودروهایی که پایین‌ترین رتبه رقابت‌پذیری را کسب کنند، امکان دریافت قیمت جدید را نخواهند داشت. در بخش عرضه نیز خودروسازان موظف شده‌اند برنامه تولید سالانه و میزان تحقق آن را به شورای رقابت اعلام کنند. عرضه‌کنندگان خودرو موظف‌اند در کلیه طرح‌های عرضه خود، اطلاعاتی از قبیل مشخصات خودروها و تعداد عرضه را با تعیین مدت زمان مشخص برای ثبت نام در سامانه خود ارائه کنند و در مواردی که تعداد تقاضا بیشتر از تعداد عرضه باشد، قرعه‌کشی با نظارت مراجع ذیصلاح انجام شود. براساس این مصوبه، پیش‌فروش خودروهایی که قیمت آن‌ها تعیین نشده نیز ممنوع خواهد بود.

خطای محاسباتی؛ فرصت‌ساز برای تحریم

تجربه نشان داده است که هر زمان سیاست‌گذاری اقتصادی با واقع‌بینی، انسجام و توجه به معیشت مردم همراه بوده، کشور توانسته فشارهای خارجی را مدیریت کند؛ مانند دوران دولت سیزدهم که با میراث دشوار از دولت دوازدهم، سكان مدیریت کشور را در دست گرفت و در سه سال شاخص‌های اقتصادی را بهبود داد. اما هرگاه خطا در محاسبات، اختلاف در تصمیم‌گیری و بی‌توجهی به مطالبات اقتصادی جامعه افزایش یافته، دشمن نیز فرصت بیشتری برای اثرگذاری پیدا کرده است. در واقع، فشار اقتصادی زمانی برای طراحان تحریم مؤثر تلقی می‌شود که آثار آن در زندگی روزمره مردم دیده شود؛ یعنی افزایش قیمت کالاها، کاهش قدرت خرید، دشوار شدن اشتغال و فشار بیشتر بر طبقات متوسط و ضعیف جامعه. هدف این است که مشکلات معیشتی به نارضایتی عمومی تبدیل شود و بر فضای داخلی و تصمیم‌گیری‌های سیاسی کشور اثر بگذارد.

بین الملل

گستاخی سفیر آمریکا: واشنگتن هر طوری بخواهد در لبنان تصمیم گیری می کند!

«میشل عیسی» سفیر آمریکا در لبنان امروز شنبه در اظهاراتی ضد استقلال و حاکمیت ملی لبنان مدعی شد: «ما در لبنان هر طوری که بخواهیم تصمیم می گیریم.»

سفیر آمریکا در لبنان طی گفت وگویی که در فرودگاه «القلیعات» با شبکه «LBCI» داشت، بدون اشاره به دیکته های کشورش بر مقامات دولت آمریکا ادعا کرد: «این اولین باری است که لبنان بدون دخالت کسی، به تنهایی درباره سرنوشت خود تصمیم گیری می کند.»

او افزود: مذاکراتی که در واشنگتن برگزار شد، بسیار مهم بود، هر طرفی حق دارد تصمیمات خود را بر اساس منافع و رویکرد سیاسی خود در پیش بگیرد.»

او در ادامه اظهارات گستاخانه خود با اشاره مستقیم به دبیرکل حزب الله لبنان گفت: «شیخ نعیم قاسم (دبیرکل حزب الله لبنان) هر طور که می خواهد تصمیم می گیرند، ما هم همینطور.»

در مقابل «ابراهیم الموسوی» نماینده فراکسیون وفاداری به مقاومت در پارلمان لبنان و نماینده حزب الله با انتقاد از برخی از مسؤولان و احزاب لبنانی به دلیل «فقدان مصونیت ملی»، گفت: توافق با اسرائیل مایه ننگ و به منزله تسلیم شدن است.

دبیرکل حزب الله لبنان پیشتر مذاکرات با رژیم صهیونیستی را تحقیرآمیز و شرم آور توصیف کرده و مخالف خود را با آنچه در «بیانیه واشنگتن» آورده شه بود، اعلام کرد و این بیانیه را تعیین کننده اصول تسلیم شدن لبنان در برابر طرح ادعایی موسوم به «اسرائیل بزرگ» دانست.

ترامپ به تمام وعده های ۲۰۲۴ خود خواهد باخت

زمان به ضرر قمارباز

ترامپ با سر مشغول افتادن در چاهی است که با دست های خودش و با هدایت نتانیاهو برای خود کنده و روز به روز به دلیل جنگ خودخواسته اش علیه جمهوری اسلامی ایران، مشغول از دست دادن شانس انتخابات میان دوره ای است. شورای روابط خارجی در گزارشی به تشریح وضعیت ترامپ در این انتخابات پرداخته است.

سی بی اس نیوز نشان داد که از هر سه رای دهنده لاتین تبار، دو نفر عملکرد شغلی او را تایید نمی کنند. جدیدترین نظرسنجی نیویورک تایمز، نیز نشان داد که میزان محبوبیت او در میان مردان جوان در چند ماه گذشته حدود ده درصد کاهش یافته است.»

براساس این گزارش، ترامپ عملاً در حال زیرپا گذاشتن تمام وعده های خود در ۲۰۲۴ است، همان هایی که بابت شان دموکرات ها را به سخره گرفت «رویگردانی برخی از حامیان ترامپ، بیشتر از آنکه به خاطر خود جنگ ایران باشد، احتمالاً بازتابی از تأثیر این جنگ بر اقتصاد ایالات متحده است. پیام برنده ترامپ در سال ۲۰۲۴ این بود که می تواند تورم را مهار کند و وضعیت مالی آمریکایی های متوسط را بهبود بخشد. با جهش قیمت بنزین و افزایش تورم، نظرسنجی ها به وضوح نشان می دهند که اکثر آمریکایی ها فکر نمی کنند ترامپ به وعده خود عمل کرده باشد.»

مشکل بزرگ ترامپ آن است که حتی اگر همین فردا جنگ تمام شود و تنگه هرمز نیز باز شود، ماه ها طول خواهد کشید تا اوضاع اقتصادی به وضعیت پیشین بازگردد «در این میان، حتی در صورت حل و فصل سریع این مناقشه، بازگشت قیمت بنزین به سطوح پیش از جنگ ممکن است هفته ها، اگر نه ماه ها، به درازا بکشد. تأثیرات متوالی و زنجیره ای جهش قیمت نفت، گاز و کود های شیمیایی ممکن است زمان بیشتری لازم داشته باشد تا تأثیر خود را در تمام ارکان اقتصاد نشان دهد. دموکرات ها رسانه ها را با آگهی های تبلیغاتی درباره اینکه چگونه ترامپ به معیشت و جیب مردم آسیب زده است، بمباران خواهند کرد؛ هرچه باشد، این همان پیامی بود که خود او در سال ۲۰۲۴ علیه دموکرات ها به کار گرفته بود.»

به باور شوراب روابط خارجی، جنگ با ایران بدترین ضربه ای بود که او می توانست به خود بزند «از نظر سیاسی به ترامپ ضربه زده و کار را برای جمهوری خواهان جهت مقابله با این روندهای تاریخی دشوارتر کرده است. هنگامی که اولین بمب ها بر سر ایران فرود آمد، میزان رضایت عمومی از عملکرد او منفی ۱۳.۴ درصد بود؛ به طوری که میانگین نظرسنجی های ملی نشان می داد ۴۲ درصد از آمریکایی ها عملکرد او را تایید و ۵۵.۴ درصد رد می کردند. میزان رضایت از عملکرد او اکنون به منفی ۱۹.۴ درصد سقوط کرده است؛ یعنی ۳۸.۵ درصد موافق و ۵۷.۹ درصد مخالف رهبری او هستند.»

ترامپ به صورت تصاعدی در حال از دست دادن پایگاه اصلی رای خود است «بخش عمده ای از ریزش اخیر در پایگاه رای ترامپ ناشی از افرادی است که خود را «مستقل» معرفی می کنند، اما او در حال از دست دادن حمایت پایگاه سیاسی سنتی خود نیز هست. جدیدترین نظرسنجی سی بی اس نیز نشان داد که ۵۴ درصد از رای دهندگان سفید پوست بدون تحصیلات دانشگاهی که هسته اصلی حامیان ماگا و ترامپ را تشکیل می دهند، اکنون نارضایتی خود را از عملکرد شغلی او ابراز می کنند. این رقم در ماه فوریه ۳۲ درصد بود.»

براساس این گزارش، بدنه اصلی ای که او با اتکا به آن ها در ۲۰۲۴ هم رای آورد مشغول ریزش است «ترامپ شاهد ریزش مشابهی در میان دو گروه از رای دهندگانی است که به پیروزی او در سال ۲۰۲۴ کمک کردند: لاتین تبارها و مردان جوان. نظرسنجی

احسان میرباقری

روزنامه نگار

شورای روابط خارجی از گزارش خود از این نقطه آغاز می کند که ترامپ بارها اصرار داشته که تصمیمی گیری او در رابطه با جنگ با جمهوری اسلامی ایران متأثر از مسئله انتخابات میان دوره ای نیست؛ اما حتی اگر ترامپ راست هم بگوید، در واقع وضعیت به قدری وخیم است که او نمی تواند متغیرها را نادیده بگیرد «در حالی که ترامپ تأثیر ایران بر تفکرات خود را نادیده می گیرد، این احتمال وجود دارد که این درگیری سایه سنگین خود را بر انتخابات نوامبر بپندازد. انتخابات میان دوره ای مجلس (نمایندگان) به عنوان نوعی همه پرسی درباره عملکرد رؤسای جمهور مستقر عمل می کند و آن ها به ندرت از این آزمون سربلند بیرون می آیند.»

۵۴ درصد نارضایتی از ترامپ

جدیدترین نظرسنجی سی بی اس نیوز نشان داد که ۵۴ درصد از رای دهندگان سفیدپوست بدون تحصیلات دانشگاهی که هسته اصلی حامیان ماگا و ترامپ را تشکیل می دهند، اکنون نارضایتی خود را از عملکرد شغلی او ابراز می کنند

یادداشت

باکو؛

مرکز توطئه علیه ایران

علیرضا خوش نویس
روزنامه نگار

نظم امنیتی غرب آسیا پس از «دفاع مقدس سوم» در حال بازتعریف است. در حالی که غبار تقابل های مستقیم فرو نشسته و قدرت های منطقه ای در حال تثبیت دستاوردهای خود هستند، گزارش های تأمل برانگیز رسانه های بین المللی نظیر «سی ان ان» درباره حضور پنهان نیروهای بیگانه در خاک برخی همسایگان، زنگ خطری برای صلح پایدار در منطقه است.

گزارش سی ان ان به نقل از «چهار منبع آگاه» ادعا کرده است که در جریان جنگ اخیر، «نیروهای ویژه نظامی و اطلاعاتی اسرائیل به صورت مخفیانه به خاک جمهوری آذربایجان اعزام شدند.» طبق این گزارش، «این نیروها در چندین نقطه در جنوب آذربایجان، نزدیک مرز شمالی ایران مستقر بوده اند و فاصله برخی نقاط تا تبریز حدود ۶۰ مایل (نزدیک ۹۷ کیلومتر) ذکر شده بود.» همچنین «طبق ادعای دو منبع دیگر، علاوه بر واحدهای اطلاعاتی، یگان های کماندویی نیز حضور داشته اند و مأموریت هایی شامل جمع آوری اطلاعات و عملیات مرتبط با پهپادها را انجام داده اند.» هر چند مقامات جمهوری آذربایجان این ادعاها را «رد کرده» اما صرف انتشار چنین گزارشی از سوی یک رسانه بین المللی معتبر، نشان می دهد که موضوع، نیازمند بررسی دقیق تر و شفاف تر از سوی نهادهای مسئول است.

حضور در چنین نقاط حساسی بخشی از یک طراحی شبکه ای برای نفوذ اطلاعاتی و عملیاتی است. برای باکو، این حضور فراتر از یک میزبانی دیپلماتیک است؛ این یک «قمار امنیتی» است. در جنگ های مدرن، «پایگاه دهی به دشمن همسایه» نه تنها یک میزبانی ساده نیست، بلکه یک «اعلام مشارکت در عملیات متخاصم» محسوب می شود که تمامی مصونیت های دیپلماتیک و حسن همجواری را باطل می کند. نگاهی به وضعیت فعلی کشورهای نظیر امارات پس از پایان جنگ، بهترین درس برای باکو است. کشورهایی که در اوج توهیم قدرت نمایی حامیان غربی، زیرساخت های خود را در اختیار ماشین جنگی دشمن قرار دادند، پس از اولین ضربات درخور و قاطع نیروهای مسلح ایران، به سرعت دچار فروپاشی درونی شدند. تکاپوی این دولت ها برای ارتباط با واشنگتن و التماس جهت عدم بازگشت شعله های جنگ، نشان داد که «چتر امنیتی بیگانگان» در مواجهه با اقتدار بومی ایران، چیزی جز یک «سقف کاغذی» نیست. نظم جدید غرب آسیا توسط اراده ملت ها و قدرت بومی منطقه تعیین می شود، نه توسط حضور مخفیانه کماندوهای بیگانه در مرزهای شمال و جنوب. باکو و دیگر همسایگان. کشورهای منطقه باید فهمیده باشند که ایران نه به دنبال تنش، بلکه به دنبال «حفظ امنیت مطلق» است. هرگونه تلاش برای باز کردن پای دشمن به این جغرافیا، قبل از هر چیز، باکو را در مسیر تقابلی قرار می دهد که خروجی آن، چیزی جز بی ثباتی برای خود این کشور نخواهد بود.

از گزارش سیاسی گروسی تا حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران؛ یک سال پس از یک خیانت پرهزینه

جنازه‌ای به نام NPT

یک سال از روزهایی می‌گذرد که گزارش سیاسی و جهت‌دار افائل گروسی و قطعنامه مغرضانه شورای حکام، فضای لازم را برای جنگ ۱۲ روزه علیه ایران فراهم کرد؛ فضایی که تنها یک روز بعد از صدور آن قطعنامه، با حملات

اسرائیل و سپس آمریکا به کشورمان و به خصوص تأسیسات هسته‌ای ایران وارد مرحله‌ای تازه شد. اکنون در آستانه نشست فصلی شورای حکام، همان سناریو بار دیگر در حال تکرار است.

محسن فرهنگند

روزنامه نگار

نشست فصلی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از روز دوشنبه آغاز می‌شود؛ نشستی که در شرایطی برگزار خواهد شد که هنوز تبعات حقوقی، سیاسی و امنیتی بزرگ‌ترین حمله تاریخ به تأسیسات هسته‌ای تحت پادمان یک عضو پیمان منع اشاعه سلاح‌های هسته‌ای (ان‌پی‌تی) از بین نرفته است. با این حال گمانه‌زنی‌ها از تلاش آمریکا برای تهیه و صدور قطعنامه‌ای جدید علیه ایران حکایت دارد؛ آمریکایی‌ها که خود یکی از طرف‌های حمله به تأسیسات هسته‌ای ثبت‌شده و تحت نظارت آژانس بوده است.

این وضعیت چنان وارونه و غیرعادی است که گویی در منطق جدید آژانس، نه بمباران کننده بلکه بمباران شده باید پاسخگو باشد. امروز به جای آنکه مهاجمان به تأسیسات هسته‌ای تحت پادمان مورد بازخواست قرار گیرند، کشوری که هدف تجاوز قرار گرفته در جایگاه متهم نشانده می‌شود. در همین زمینه، غریب‌آبادی معاون وزیر امور خارجه به گزارش محرمانه اخیر آژانس که بخش‌هایی از آن پیش از نشست شورای حکام به رسانه‌های غربی درز داده شد، واکنش نشان داد. او تأکید کرد: «آژانس امروز از آن به عنوان «فقدان دسترسی» یاد می‌کند، نتیجه مستقیم حملات آمریکا و رژیم صهیونیستی به تأسیسات هسته‌ای ایران است. به بیان دیگر، نمی‌توان تأسیسات تحت پادمان را بمباران کرد، امنیت و امکان دسترسی را از بین برد و سپس پیامد همان حمله را به عنوان ابهامی علیه ایران مطرح ساخت.»

ایران؛ تنها حساسیت آقای دبیرکل!

نگاهی به یک سال اخیر نشان می‌دهد حاصل گزارش مغرضانه گروسی و قطعنامه شورای حکام در خرداد ۱۴۰۴ چیزی جز تخریب بنیان‌های حقوقی رژیم منع اشاعه نبوده است. بسیاری از تحلیلگران

و حتی شماری از دیپلمات‌های ارشد بین‌المللی معتقدند بی‌کیفر ماندن حمله به تأسیسات هسته‌ای یک عضو NPT، مهم‌ترین ضربه به اعتبار این معاهده در طول دهه‌های گذشته بوده است. در این میان، یکی از آشکارترین جلوه‌های استاندارد دوگانه آژانس در رفتار شخص افائل گروسی دیده شد. مدیری پرحاشیه که هنوز حاضر نشده حملات به تأسیسات هسته‌ای ایران را با صراحت و قاطعیت محکوم کند، در موارد دیگر رویکردی کاملاً متفاوت در پیش گرفته است. گروسی حمله به زیرساخت‌های مرتبط با نیروگاه هسته‌ای براکه امارات را محکوم کرد. او بارها نسبت به وضعیت نیروگاه زاپاروژیا در اوکراین هشدار داد و حملات پیرامون آن را غیرقابل قبول خواند. اما هنگامی که در جریان دو جنگ تحمیلی اخیر، تأسیسات ثبت شده و ذیل نیروگاه اتمی بوشهر هدف حملات متعدد قرار گرفتند، از آژانس و مدیرکل آن واکنشی متناسب مشاهده نشد.

دو دهه اعتمادسازی یک طرفه با آژانس

طنز تلخ ماجرا آنجاست که گروسی بار دیگر اعلام کرده است: «ایران نسبت به آژانس تعهداتی دارد و باید دسترسی‌های لازم برای بازرسی را فراهم کند.» اما سؤال اینجاست که این رابطه یک طرفه تا کجا باید ادامه یابد؟ تلخ‌تر آنکه گروسی که برای کسب حمایت آمریکا و لابی‌های یهودی برای رسیدن به کرسی دبیرکلی سازمان ملل از هیچ خوش‌خدمتی برای آنان دریغ نکرده، در موضعی عجیب نگرانی اسرائیل درباره برنامه هسته‌ای ایران را «قابل درک» توصیف می‌کند. واقعیت آن است که کارنامه ۲۳ سال گذشته پاسخ‌روشنی به این پرسش می‌دهد. اجرای گسترده‌ترین رژیم بازرسی، پذیرش پروتکل الحاقی برای سال‌های طولانی، دسترسی‌های فراتر از تعهدات قانونی، همکاری‌های بی‌سابقه، در نهایت جز تحریم‌های فزاینده، خرابکاری‌های متعدد، ترور دانشمندان

هسته‌ای، نفوذ عناصر اطلاعاتی در پوشش بازرسان، انتقال اطلاعات برنامه هسته‌ای کشور و در نهایت دو جنگ سنگین برای ایران نتیجه‌ای دیگری به همراه نداشته است. مسئله اصلی به ماهیت ساختاری نهادی بازمی‌گردد که قرار بود حامی حقوق صلح‌آمیز اعضا باشد اما در واقع ابزار فشار سیاسی قدرت‌های غربی است. شاید به همین دلیل باشد که حتی مرحوم اکبر اعتماد، بنیانگذار سازمان انرژی اتمی در رژیم پهلوی نیز نسبت به تداوم حضور ایران در ان‌پی‌تی انتقاداتی مطرح کرده بود. از این رو بر چه مبنایی باید عضویت در پیمانی ادامه یابد که طی ۵۶ سال گذشته، نه در رژیم پهلوی و نه در دوران جمهوری اسلامی، کوچک‌ترین تضمین مؤثری برای صیانت از حقوق صلح‌آمیز هسته‌ای ایران ایجاد نکرده است؟

وقت تعیین تکلیف با آژانس رسیده است

با این حال، شاید مهم‌ترین پیامد رفتار آمریکا، رژیم اسرائیل و آژانس، تغییر فضای افکار عمومی در داخل کشور باشد. پس از تهدیدهای تلویحی دونالد ترامپ به استفاده از سلاح اتمی علیه ایران، از جمله اظهاراتی که از «نابودی تمدن» و حملاتی با «روشنایی نور بزرگ» سخن می‌گفت و همچنین پس از دو جنگ ۱۲ روزه و ۴۰ روزه، پرسش‌ها در خصوص تغییر در دگرترین هسته‌ای و دفاعی کشور باشد. تجدیدنظر در برخی سیاست‌های هسته‌ای و بازنگری در نحوه تعامل با رژیم منع اشاعه، امروز از سطح یک بحث نخبگانی فراتر رفته و به مطالبه‌ای جدی در میان بخش قابل توجهی از افکار عمومی تبدیل شده است.

اکنون مسئولان سیاست خارجی کشور باید این واقعیت را در نظر داشته باشند که صرف توصیه به آژانس برای پرهیز از سیاسی‌کاری و اتخاذ برخی اقدامات مقطعی، قادر به متوقف کردن نوار ۲۳ ساله ناکارآمدی حسن‌نیت‌های ایران و خیانت‌های متقابل آژانس نیست. باید اقدامی قاطعانه‌تر در دستور کار قرار بگیرد.

۲۳ سال حسن نیت،
۲۳ سال خیانت

ایران بیش از دو دهه مسیر همکاری حداکثری با آژانس را آزمود؛ مسیری که قرار بود به اعتمادسازی و تثبیت حقوق هسته‌ای کشور منجر شود. اما نتیجه آن چیزی جز تحریم، خرابکاری، ترور، نفوذ اطلاعاتی و نهایتاً حمله نظامی به تأسیسات تحت پادمان نبود. امروز پرسش درباره آینده رابطه ایران با آژانس دیگر یک بحث فنی نیست؛ بحث راهبردی درباره اعتبار ساختارهایی است که در آزمون حمایت از حقوق اعضای خود، کارنامه‌ای مملو از ابهام و ناکامی بر جای گذاشته‌اند.

یادداشت

زور؛ تنها زبانی که آمریکامی‌فهمد

امیر شهشهانی
روزنامه‌نگار

در ادبیات نظامی و استراتژیک آمریکا، «منطقه خاکستری» به وضعیتی گفته می‌شود که در آن دشمن بدون ورود به جنگ تمام‌عیار، با مجموعه‌ای از فشارهای امنیتی، اقتصادی، اطلاعاتی و نظامی محدود، طرف مقابل را در وضعیت فرسایش و انفعال زیر سطح جنگ نگه می‌دارد. هدف آن نیز روشن است؛ نه صلح برقرار شود و نه جنگی رخ دهد که بتواند موازنه را به طور کامل تغییر دهد. در ماه اخیر، یکی از مهم‌ترین تلاش‌های واشنگتن در قبال ایران نیز حرکت در همین چارچوب بوده است؛ تحمیل وضعیتی از انجماد راهبردی که در آن تهران صرفاً هزینه بپردازد اما امکان تغییر معادله را نداشته باشد. با این حال، تحولات روزهای اخیر نشان می‌دهد که ایران کوشیده است این بازی را برهم بزند. درگیری‌های زیر سطح جنگ میان ایران و آمریکا به شکل محسوسی شدت گرفته و آنچه بیش از همه جلب توجه می‌کند، اتخاذ راهبرد «پاسخ سنگین‌تر» در برابر اقدام خصمانه طرف آمریکایی است.

نمونه آشکار این رویکرد را می‌توان در وقایع بامداد شنبه مشاهده کرد. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در اطلاعیه‌ای عنوان کرد: پس از آنکه چهار نکتش متخلف با هدایت و تحریک ارتش آمریکا در صدد خروج غیرقانونی از تنگه هرمز برآمدند و یکی از آنها پس از اخطارهای مکرر متوقف شد، ارتش آمریکا با حمله به تأسیسات مخابراتی و راداری در قشم و سیریک، بار دیگر مسیر تجاوز را برگزید. ایران در پاسخ پایگاه علی‌السالم در کویت و بخش‌هایی از زیرساخت‌های ناوگان پنجم آمریکا در بحرین را هدف آتش موشک‌های بالستیک قرار داد؛ پیامی روشن مبنی بر اینکه دوران ضربه زدن بدون پرداخت هزینه به پایان رسیده است. پیش از این نیز نیروی دریایی ارتش با شلیک موشک «قدیر» و به کارگیری پهپاد جدید شهید دانا، ناوشکن‌های آمریکایی را وادار به عقب‌نشینی از دریای عمان و حرکت به سمت اقیانوس هند کرد. این تحولات نشان می‌دهد که نیروهای مسلح ایران به دنبال تغییر قواعد درگیری به زیان طرف متجاوز هستند. با این همه، در فضای راهبردی کشور دیدگاهی نیز وجود دارد که معتقد است سطح پاسخ موجود هنوز کافی نیست. طرفداران این نگاه، الگوی شهید عماد مغنیه را یادآوری می‌کنند؛ فرمانده‌ای که با وارد کردن ضربات سنگین و ماندگار به ارتش آمریکا، هزینه حضور و تجاوز را به سطحی رساند که آن را کابوس ریگان می‌نامند. نابودی مقرر تفنگداران دریایی آمریکا در بیروت و تحمیل یکی از سنگین‌ترین تلفات تاریخ ارتش آمریکا، نمونه‌ای از همین منطق بود؛ منطقی که برای این اصل استوار است که دشمن تنها زمانی از تجاوز دست می‌کشد که هزینه اقداماتش از منافع آن بیشتر شود.

اکنون نیز اگر آمریکا به دنبال تثبیت منطقه خاکستری و فرسایش تدریجی ایران باشد، پاسخ مؤثر تنها افزایش مستمر هزینه تجاوز خواهد بود که باید در دستور کار قرار بگیرد.

کلاغ می تواند

پادزهر تاسیان باشد

ایمان عظیمی
روزنامه نگار

از این پس باید صبح چهارشنبه هر هفته منتظر انتشار قسمت جدید سریال «کلاغ» ساخته جدید «محمد حسین مهدویان» باشیم. این اثر برای سازنده اش نوعی بازگشت به حال و هوای فیلم هایی چون «ماجرای نیمروز» یک و دو، «ایستاده در غبار» و «مرد بازنده» است، با این تفاوت که دیگر دوربین چشم چران و جست و جویی در این میان وجود ندارد تا به سبک و سیاق مستند به ثبت وقایع و کنش آدم ها بپردازد و کلاغ از این منظر به جای آن که نزدیک به حال و هوای دوگانه ماجرای نیمروز و ایستاده در غبار باشد، در نسبت با مرد بازنده نقش خود را در کارنامه مهدویان مشخص می کند. از این ها گذشته، تاکید بر تایپوگرافی دهه پنجاهی در عنوان بندی، استفاده از رمان «پرتره گناه» احمد امید به عنوان منبع اقتباس و قصه گویی در بستر دوران پهلوی از مواردی است که به اهمیت سریال کلاغ اضافه می کند. چه موافق مهدویان باشیم و چه نسبت به آثار و حتی اظهار نظرهای جنجالی او گارد بگیریم، نمی توانیم و نباید از کنار این مسئله به سادگی گذر کنیم که او یک فیلمساز جدی است و توانایی خوبی در ساخت تریلرهای سیاسی و ملتیب دارد؛ به گونه ای که در مستند هایش هم این حس و حال را ترویج داده است. اگر مهدویان تا این حد تمایل به دیده شدن نداشت و «زخم کاری» و «درخت گردو» و «شیشلیک» نمی ساخت، اکنون می توانست سنت تولید سوژه های حساس و ملتیب را کلید بزند و باطل السحر بسیاری از پروژه های طرف مقابل باشد، اما باید گفت که ماهی را هر وقت که از آب بگیریم تازه است و با بخش قسمت اول سریال «کلاغ» مشخص می شود که هدف سازندگان آن ارائه آنتی تری در برابر «تاسیان» است.

بازی تیپیکال «محسن قصابیان» در نقش شکنجه گرساواک، به خوبی پرده از میزان درنده خوئی این دستگاه مخوف برمی دارد و چهره بزرگ شده و من و تویی تاسیان را از نظر بیننده ثابت تولیدات پلنفرمی پاک می کند. همین مسئله ممکن است در ادامه موج توهین ها و تهمت ها را به سمت کارگردان «آخرین روزهای زمستان» روانه کند، اما مهدویان در تمام این سال ها نشان داده که پوستش در زد و خوردهای اینچینی کلفت تر از همکارانش است و می تواند این ضربات را تاب بیاورد. نقد اثر بماند به وقتش، اما کلاغ در همین قدم نخست جلوتر از باقی آثار شبکه نمایش خانگی است.

موج تجلیل رسانه های معاند از خالق «پرسپولیس» بار دیگر نقش روایت های ضد ایرانی در صنعت فرهنگ غرب را آشکار کرد

مرگ ساتراپی؛ پایان یک راوی ضد ایرانی!

واکنش گسترده رسانه های فارسی زبان معاند و محافل فرهنگی غرب به خبر درگذشت مرجان ساتراپی، صرفاً سوگواری برای یک نویسنده یا

سعید مصباح
روزنامه نگار

آثار او با استقبال گسترده روبه رو شد؛ زیرا تصویری را بازتولید می کرد که از پیش برای افکار عمومی غرب آشنا و مطلوب ناتو فرهنگی بود.

ساتراپی البته تنها نبود. او بخشی از زنجیره ای بزرگ تر از محصولات فرهنگی و رسانه ای است که طی دهه های گذشته در ساختن چهره ای مخدوش از ایران نقش داشته اند تا بتوانند هر نوع حمله نظامی با هر شدت و حدتی را عادی سازی کنند. از فیلم های هالیوودی گرفته تا شبکه های فارسی زبان خارج از کشور، همگی در یک نقطه مشترک اند: ارائه تصویری که در آن ایران بیش از آنکه یک ملت و تمدن باشد، یک مسئله سیاسی لاینحل است.

نکته قابل توجه آن است که بسیاری از رسانه هایی که امروز از ساتراپی به عنوان «صدای مردم ایران» یاد می کنند، هرگز از خود نپرسیده اند کدام مردم؟ میلیون ها ایرانی که تجربه زیسته شان هیچ شباهتی به جهان ترسیم شده در آثار او ندارد، در این روایت چه جایگاهی دارند؟ چگونه ممکن است فردی با ارائه روایتی محدود و شخصی، به نماینده یک ملت هشتاد میلیونی تبدیل شود؟ شاید مهم ترین نقد به ساتراپی همین باشد که او نه تنها تصویری یک سو به از جمهوری اسلامی ارائه داد، بلکه در عمل مرز میان نقد حکومت و تخریب تصویر ایران را از میان برداشت. نتیجه آن شد که برای بخش قابل توجهی از مخاطبان غربی، ایران نه کشوری با تاریخی طولانی و جامعه ای پویا، بلکه سرزمینی غریب، گرفتار و نیازمند نجات جلوه کرد. به همین دلیل است که مرگ ساتراپی برای رسانه های معاند صرفاً فقدان یک هنرمند نیست؛ بلکه از دست دادن یکی از مؤثرترین چهره های پروژه ای فرهنگی است که سال ها کوشید ایران را نه آن گونه که هست، بلکه آن گونه که مطلوب نگاه غربی است روایت کند.

است. به گفته او، هدف از اجرای این طرح کمک به تقویت چرخه فروش کتاب و حمایت از کتابفروشی هایی است که در ماه های گذشته با دشواری هایی در روند فعالیت خود روبه رو بوده اند. در قالب این برنامه، امکان عرضه و فروش کتاب برای کتابفروشی ها در یک بستر نمایشگاهی فراهم می شود تا ارتباط مستقیم تری با مخاطبان برقرار کنند.

حیدری همچنین تأکید کرد این برنامه قرار نیست به یک رویداد محدود در سال تبدیل شود. بر اساس برنامه ریزی های انجام شده، نمایشگاه کتابفروشی ها قرار است در چند مقطع مختلف در طول سال برگزار شود تا اثر حمایتی آن استمرار داشته باشد و بتواند به طور عملی به تقویت بازار کتاب کمک کند. مسئولان حوزه نشر معتقدند چنین طرح هایی می تواند به فعال تر شدن کتابفروشی ها، افزایش دسترسی مخاطبان به کتاب و پویاتر شدن فضای فرهنگی کشور کمک کند.

خانه کتاب و ادبیات ایران از اجرای یک طرح حمایتی تازه خبر داده است. ابراهیم حیدری، مدیرعامل خانه کتاب و قائم مقام نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، اعلام کرد برنامه ای برای برگزاری نمایشگاهی ویژه کتابفروشی ها در دستور کار قرار گرفته

■ تلفن:

۰۲۱-۸۸۴۹۹۳۷۲

■ کدپستی:

۱۵۹۸۹۷۵۷۱۵

■ صاحب امتیاز:

محسن منصوری

■ مدیر مسئول:

حمیدرضا بیانی

■ آدرس: خ سپهبد قزنی خ شاداد پلاک ۲۲ واحد پنج

■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline

nobonyadonline.ir

فرهنگ

۸

C U L T U R A L

■ یکشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۵۷

یادداشت

معرفی چند کتاب مربوط به
امام موسی کاظم (ع)

محمد قربانی

روزنامه نگار

با فرارسیدن سالروز ولادت امام موسی کاظم (ع)، هفتمین پیشوای شیعیان، معرفی چند کتاب می تواند فرصتی برای شناخت دقیق تر ایشان و یکی از دوره های حساس تاریخ اسلام است. در میان آثار متعدد، چند کتاب پژوهشی و روایی بیش از دیگران مورد توجه پژوهشگران و علاقه مندان قرار گرفته اند.

یکی از مهم ترین آثار در این حوزه کتاب «حیة الإمام موسی بن جعفر (ع)» نوشته باقر شریف قرشی است. این اثر پژوهشی مفصل، با تکیه بر منابع تاریخی و حدیثی، زندگی امام کاظم (ع) را در بستر شرایط اجتماعی و سیاسی عصر عباسی بررسی می کند. قرشی در این کتاب علاوه بر روایت زندگی شخصی امام، به تحلیل برخورد حکومت عباسی با جریان امامت و نقش علمی و تربیتی امام در جامعه اسلامی نیز می پردازد. ترجمه فارسی این اثر نیز در دسترس خوانندگان قرار دارد.

کتاب دیگر «مسند الإمام الکاظم (ع)» اثر عزیرالله عطاردی است؛ اثری حدیثی که مجموعه ای گسترده از روایات نقل شده از امام موسی کاظم (ع) را گردآوری کرده است. عطاردی در این کتاب تلاش کرده با جمع آوری اسناد و منابع مختلف، میراث حدیثی این امام را در موضوعاتی مانند اخلاق، فقه و معارف اسلامی ارائه دهد. برای پژوهشگران حدیث و تاریخ تشیع، این اثر یکی از منابع مرجع به شمار می آید.

در میان آثار فارسی، «زندگانی امام موسی بن جعفر (ع)» نیز که براساس پژوهش های تاریخی و روایی تدوین شده، برای مخاطبان عمومی تر نوشته شده است. این کتاب با زبانی روان، مراحل مختلف زندگی امام از دوران کودکی و امامت تا سال های زندان و شهادت را روایت می کند و تصویری روشن از شخصیت صبور و مقاوم امام در برابر فشارهای سیاسی عباسیان ارائه می دهد.

همچنین کتاب «حیات فکری و سیاسی امامان شیعه» نوشته رسول جعفریان، هرچند به همه امامان می پردازد، اما فصل مربوط به امام موسی کاظم (ع) از دقیق ترین تحلیل های تاریخی درباره شرایط سیاسی عصر هارون الرشید و جایگاه امام در شبکه علمی و اجتماعی شیعه است.

این آثار نشان می دهند که زندگی امام موسی کاظم (ع) تنها روایت رنج زندان ها نیست، بلکه داستان پایداری علمی، تربیت شاگردان و حفظ هویت فکری شیعه در یکی از دشوارترین دوره های تاریخ اسلام است.